

Ευθύνες για την πτώχευση του Συνεργατισμού Μιλά στον «Π» ο Σταύρος Ζένιος «Φταίνε κυβέρνηση - Βουλή»

Της Κατερίνας Ηλιάδη*

Αναφορικά με την κατάληξη της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (ΣΚΤ), η Κομισιόν, την περασμένη Τρίτη, μας είπε ότι ο Συνεργατισμός δεν μπόρεσε να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητά του διότι δεν κατόρθωσε να ανακτήσει κάποιο μεγάλο χρηματικό ποσό από το πολύ σημαντικό χαρτοφυλάκιο του των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), εν μέρει εξαιτίας της κακής διακυβέρνησης της ίδιας της τράπεζας και εν μέρει εξαιτίας των εμποδίων που δημιουργήθηκαν από το κυπριακό νομικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των ΜΕΔ. Ο καθηγητής Διοικητικής Επιστήμης και Χρηματοοικονομικών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου Σταύρος Ζένιος θεωρεί ότι είναι χρήσιμο να εστιάσουμε στο τι μας είπε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διότι τις τελευταίες μέρες ακούμε υπερβολές. "Γίνεται λόγος για μεγάλη επιτυχία, ότι λύσαμε το πρόβλημα του Συνεργατισμού, ότι προχωράμε μπροστά κ.λπ. Πρώτα απ' όλα, η Κομισιόν, στην πρώτη παράγραφο της ανακοίνωσής της, μας λέει ότι όλες οι μη κυβερνητικές καταθέσεις είναι εγγυημένες. Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι οι κυβερνητικές καταθέσεις δεν είναι εγγυημένες. Δηλαδή, δεν είναι εγγυημένα τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ που κατέθεσε στον Συνεργατισμό η κυβέρνηση τον Απρίλιο κάνοντας δάνειο (κρατικό ομόλογο). Ούτε το επιπλέον ένα δισεκατομμύριο ευρώ (κρατικό ομόλογο) που θα καταθέσει το κράτος προσεχώς. Επίσης, έχουμε χωρίσει τη Συνεργατική σε 'καλή' και σε 'κακή' τράπεζα. Την 'καλή' τράπεζα την πήρε η Ελληνική, και έμειναν στον φορολογούμενο τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, για τα οποία η Κομισιόν λέει ότι εάν διορθώσουμε το νομικό πλαίσιο θα ελαχιστοποιηθεί το κόστος. Προσέξτε, δεν μας λέει ότι θα κάνουμε και κέρδη", εξηγεί.

Η εκτίμηση, προσθέτει, είναι ότι θα υπάρξει τεράστιο κόστος από αυτήν την εξέλιξη και ενδεχομένως να μειωθεί το κόστος εάν βελτιώσουμε το νομικό πλαίσιο για τη διαχείριση των ΜΕΔ, για να μπορούν να γίνουν εκποιήσεις και πωλήσεις ώστε να αρχίσει η πίεση για να πληρωθούν τα κόκκινα δάνεια. "Γενικά, πολύ σωστά η Κομισιόν έχει αγγίξει τα προβλήματα. Επίσης, μας λέει ότι ο λόγος για τον οποίο εγκρίνει αυτήν τη συμφωνία, που πολλοί υπολόγιζαν ότι δεν θα την ενέκρινε, είναι διότι εμπίπτει στην παλαιότερη νομοθεσία επειδή είχε αρχίσει η διαδικασία για τον Συνεργατισμό πριν από το 2014. Αυτό σημαίνει ότι δεν θα εγκρινόταν η διαδικασία με τη σύγχρονη νομοθεσία της ΕΕ για την εποπτεία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού και του Μηχανισμού Αναδιάρθρωσης Τραπεζών. Θα ήταν μια πολύ προβληματική κατάσταση, θα είχαμε κλείσιμο, resolution, ουσιαστικά επανάληψη σεναρίου Λαϊκής Τράπεζας", σημειώνει ο κ. Ζένιος.

Άρα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βασικά δακτυλοδεί-

χνει ως υπαίτιους την κυβέρνηση και τη Βουλή.

Ναι, και αυτό είναι σημαντικό να μην μας διαφύγει. Η Κομισιόν εξηγεί πού υπάρχουν ευθύνες. Το 2013 αποφασίστηκε ότι έτσι όπως ήταν η κατάσταση του τραπεζικού μας συστήματος, στη μεν Τράπεζα Κύπρου έπρεπε να γίνει κούρεμα των καταθετών, και μετά χρειάστηκε ακόμα ένα δισεκατομμύριο για να είναι σήμερα σε κερδοφορία, ενώ στον Συνεργατισμό αποφασίστηκε ότι έπρεπε να στηριχθεί από το κράτος. Και καταλήγουμε πέντε χρόνια μετά, η Τράπεζα Κύπρου, μετά το κούρεμα και το ένα δισεκατομμύριο νέα κεφάλαια, έχει προχωρήσει σε κερδοφορία με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, ενώ η Συνεργατική με το 1,7 δισ. ευρώ που έβαλε το κράτος και τα πρόσφατα 2,5 δισ. χρειάστηκε να διαχωριστεί σε 'καλή' και 'κακή' τράπεζα. Και θα βάσουμε κι άλλα χρήματα οι φορολογούμενοι. Η Κομισιόν, λοιπόν, μας λέει ότι υπάρχουν ευθύνες. Ευθύνες επιρρίπτονται αφενός στην εταιρική διακυβέρνηση, δηλαδή φταίει η διεύθυνση του οργανισμού της τελευταίας 5ετίας, και αφετέρου στο νομικό πλαίσιο. Ονομάζει και τα δύο. Επομένως, είναι καλό, και η κυβέρνηση και η Βουλή, να αντιληφθούν τις ευθύνες που έχουν και οι δύο, διότι είναι η κυβέρνηση που κυβερνούσε τον Συνεργατισμό και είναι η Βουλή που διαμόρφωσε το νομικό πλαίσιο που οδήγησαν τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα σε ουσιαστική πτώχευση.

Είναι σκάνδαλο

Υπάρχει το επείγον ότι τα δάνεια στον Συνεργατισμό είναι διαφορετικά απ' αυτά των άλλων τραπεζών. Ότι οι εξασφαλίσεις τους είναι πολύ προβληματικές, διότι είχαν υπερτιμηθεί πολλές περιουσίες που μπόκαν υποθήκη.

Κατ' αρχάς, οι εκτιμήσεις της Pimco, που θεωρήθηκαν υπερβολικές, και της BlackRock, που ήταν πιο συντηρητικές, έγιναν για τις τράπεζες ξεχωριστά. Και κρίθηκε τότε ότι η Τράπεζα Κύπρου χρειαζόταν "άλφα" ποσό, το οποίο πήραμε από τους καταθέτες, και η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα χρειαζόταν "βήτα" ποσό που το έβαλε ο φορολογούμενος. Και η ουσία είναι ότι με τους υπολογισμούς της Pimco, η μια τράπεζα κουρεύτηκε, βρήκε τα κεφάλαια και προχωρεί σε κερδοφορία, και η άλλη τράπεζα, αντί να κουρευτεί, πήρε κρατική ενίσχυση και πήρε και για δεύτερη φορά κρατική ενίσχυση και παραμένει σε μια πολύ προβληματική κατάσταση. Εδώ είναι η ευθύνη της διεύθυνσης της τράπεζας. Κι αυτό πρέπει να το προσέξουμε πολύ, και το τονίζω αυτό. Διότι τώρα τι λέμε; Λέμε να πάρουμε τα ΜΕΔ και να κάνουμε φορέα για να τα διαχειριστούμε. Και ποιος θα είναι ο πρόεδρος του φορέα, η διεύθυνση της πρώην ΣΚΤ που έχει ήδη αναλάβει να διαμορφώσει το πλαίσιο; Θυμίζω ότι η Κομισιόν μάς είπε, ακόμα, ότι η διαχείριση που έχει γί-

νει οδήγησε στο να μην υπάρξουν προτάσεις εξαγοράς της Συνεργατικής που να είναι θετικές. Δηλαδή, όσοι ενδιαφέρθηκαν να αγοράσουν τη ΣΚΤ, ήθελαν να τους πληρώσει κι από πάνω το κράτος, αντί να πληρώσουν για την εξαγορά. Και τελικά δόθηκε στην Ελληνική το καλό κομμάτι, και δώσαμε και χρήματα, και στο κράτος θα μείνει το κακό κομμάτι και θα το πληρώσουμε εμείς, οι φορολογούμενοι. Γι' αυτό ρωτώ, ποιοι θα διαχειριστούν τον φορέα για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια; Θεωρώ σκάνδαλο το ότι αναμένεται από την πρώην διεύθυνση της ΣΚΤ να διαμορφώσει το θεσμικό πλαίσιο για τον φορέα, αν είναι σωστές οι πληροφορίες που ακούστηκαν. Αυτοί που δεν μπόρεσαν να διαχειριστούν τα ΜΕΔ της ΣΚΤ για πέντε χρόνια δεν είναι σε θέση να υποδείξουν πώς θα τα διαχειριστούμε τα επόμενα 15.

Αποτύχημα

Μήπως θα ήταν καλύτερα να γινόταν εξυγίανση και της ΣΚΤ το 2013 και όχι να βάζει χρήματα το κράτος σε μια μαύρη τρύπα, όπως αποδεικνύεται εκ των υστέρων;

Όταν σου δίνουν την ευκαιρία να λύσεις ένα πρόβλημα με κάποια άνεση χρόνου, όπως μας έκαναν για τον Συνεργατισμό το 2013, δεν θα έλεγα ότι ήταν λάθος η επιλογή που έγινε. Άλλο εάν αποτύχημα να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία. Δηλαδή, το 2013 είχαμε τους κουρεμένους καταθέτες και στον βαθμό που κουρεύτηκαν ξένοι καταθέτες δεν επηρεάστηκε η ντόπια οικονομία. Αλλά στον βαθμό που κουρεύτηκαν Κύπριοι καταθέτες -συντάξεις, ταμεία κ.λπ.- επηρεάστηκε αρνητικά η κυπριακή οικονομία. Άρα, το κούρεμα καταθέσεων βοήθησε τον τραπεζικό τομέα, αλλά είχε αντίκτυπο στην κυπριακή οικονομία επειδή κουρεύτηκαν ντόπιοι καταθέτες. Επομένως, θα ήταν μεγαλύτερο το πρόβλημα εάν γινόταν κούρεμα καταθετών στον Συνεργατισμό, θα είχε πιο μεγάλο αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία. Γι' αυτό και τότε η τρόικα μάς είχε πει ότι θα μας δανείσει χρήματα για να σώσουμε τον Συνεργατισμό. Αλλά εμείς απο-

τύχημα να τον διασώσουμε, και αυτό εγείρει τεράστιο θέμα ευθυνών.

Διότι, με επιχείρημα το κοινωνικό πρόσωπο του Συνεργατισμού, δόθηκε χρόνος στους δανειολήπτες, δεν πείστηκαν πολύ να βρουν τα πόδια τους ώστε να πληρώνουν τις δόσεις τους και να αποπληρώνουν τα δάνειά τους.

Μην ξεχνάτε ότι τις προάλλες είχαμε την ιστορία με υπαλλήλους του Συνεργατισμού που δεν πλήρωναν τα δάνειά τους. Η διοίκηση τούς απέλυσε και μετά τους... ξεαπέλυσε, αλλά τα δάνειά τους δεν έχουν αποπληρωθεί. Αυτό δεν αποκαλύπτει έναν τεράστιο ερασιτεχνισμό; Πριν να δανείσεις στον υπάλληλό σου, ελέγχεις εάν μπορεί να πληρώνει -αφού υπάλληλός σου είναι, ξέρεις τα εισοδήματά του, βεβαιώνεται ότι μπορεί να πληρώνει, βεβαιώνεται ότι γίνεται η αποκοπή του δανείου από τον μισθό που εσύ του πληρώνεις, ώστε να μην έχει πρόβλημα ως τράπεζα. Αυτές οι ερασιτεχνικές προσεγγίσεις δείχνουν γιατί κατέληξε, έτσι όπως κατέληξε, ο Συνεργατισμός.

Οι παίκτες ξέρουν

Η Βουλή ενέκρινε το συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο για να προστατεύονται η πρώτη κατοικία και η μικρή επαγγελματική στέγη. Στο τέλος, βέβαια, εκμεταλλεύθηκαν την κατάσταση οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Οι πολιτικοί από όλο το κομματικό φάσμα δεν έχουν ευθύνες για τη διάλυση του Συνεργατισμού;

Βεβαίως και έχουν. Όταν δεν κατανοείς τη σημασία των συμβολαίων για μια οικονομία -το δάνειο είναι ένα συμβόλαιο- αυτά είναι τα αποτελέσματα. Όλοι οι παίκτες του παιχνιδιού ξέρουν ότι υπάρχουν ισχυρά συμβόλαια, και ότι όταν το συμβόλαιο μετρά και τιμάται, η οικονομία δουλεύει σωστά. Όταν το συμβόλαιο δεν τιμάται -διότι η Βουλή αφήνει έναν σωρό παραθυράκια, τα οποία εκμεταλλεύονται οι επιτήδριοι, αυτοί που ξέρουν να εκμεταλλεύονται το σύστημα-, τότε φθάνουμε στο σημείο που είμαστε σήμερα, να κλαίμε πάνω από το χυμένο γάλα. Διότι το γάλα το έχουμε χύσει.

**kateliadi@politis-news.com*

«Είναι καλό, και η κυβέρνηση και η Βουλή, να αντιληφθούν τις ευθύνες που έχουν και οι δύο, διότι είναι η κυβέρνηση που κυβερνούσε τον Συνεργατισμό και η Βουλή που διαμόρφωσε το νομικό πλαίσιο που οδήγησαν τη ΣΚΤ σε ουσιαστική πτώχευση»

«Ακούμε για ΜΕΔ εθνικόφρονων σωματείων και λαϊκών οργανώσεων, για πολυτελή οικήματα των Συνεργατικών στα χωριά. Δεν είναι τα πολιτικά κόμματα που ήλεγχαν τα συμβούλια;»

Καταστραφήκαμε από διαπλεκόμενα, διαφθορά, ατιμωρησία

Ερωτηθείς για τις ευθύνες των πολιτικών αναφορικά με το διαχρονικό φαγοπότι στον Συνεργατισμό και τους ευνουχισμένους θεσμούς, ο Σταύρος Ζένιος απάντησε ότι "η Κύπρος έχει καταστραφεί από διαπλεκόμενα συμφέροντα οικονομικών και πολιτικών παραγόντων, από τη διαφθορά και την ατιμωρησία". Ακούμε τελευταίως, συνέχισε, για μη εξυπηρετούμενα δάνεια εθνικόφρονων σωματείων και λαϊκών οργανώσεων, για πολυτελή οικήματα των Συνεργατικών στα χωριά. "Δεν είναι τα πολιτικά κόμματα που ήλεγχαν τα συμβούλια", διερωτήθηκε. "Το ότι δεν επέτρεψαν στον γενικό ελεγκτή να ασκεί πλήρως έλεγχο στη ΣΚΤ, ενώ το κράτος ήταν ιδιοκτήτης, τι αποκαλύπτει; Προσπάθεια συγκάλυψης βέβαια. Έχω την εντύπωση ότι και η Επιτροπή Πική δημιουργήθηκε με τρόπο που να μην μπορεί να φθάσει σε ουσιαστικό αποτέλεσμα, πέραν του να αποδώσει τις εύλογες γενικές ευθύνες στην προηγούμενη κυβέρνηση. Και όταν

ένα μέλος της επιτροπής, η κ. Νικολάου, τόλμησε να διατυπώσει πιο ουσιαστικά συμπεράσματα, δεν της επέτρεψαν να τα δημοσιεύσει. Αυτό που αποκαλείς ευνουχισμένους θεσμούς μεταφράζεται 'κρύψε να περάσουμε', αλλά δεν περνάμε πλέον και πρέπει να πάψουμε να κρυβόμαστε", πρόσθεσε ο κ. Ζένιος.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου άσκησε ικανοποιητικά τον εποπτικό της ρόλο τα τελευταία πέντε χρόνια;

Το αποτέλεσμα μιλά από μόνο του. Το σκάνδαλο με το συμβόλαιο της διοικητού και τα διαπλεκόμενα συμφέροντα της οικογένειάς της, στην αρχή της θητείας της, έφεραν το αναμενόμενο αποτέλεσμα, την αποδυνάμωση και την έλλειψη αξιοπιστίας του θεσμού. Γι' αυτό, εδώ και πέντε χρόνια, δεν έχουμε ακούσει κάτι. Η Κεντρική Τράπεζα θα έπρεπε να προειδοποιήσει συστηματικά και πειστικά, εδώ και πέντε χρόνια, για όλα αυτά που η ΕΕ διαπιστώνει στην έκθεσή της.

Σύμφωνα με τον Σταύρο Ζένιο, ενώ είχαμε μια 5ετή άνεση χρόνου να λύσουμε το πρόβλημα του Συνεργατισμού, αποτύχαμε να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία.